

Forskjæl imellem Kjøbstad og Land. Det er min bestemte Formening. Jeg vil bede Dem see, hvorledes det er gaaet paa Stæder, hvor dette ikke er skeet, og hvilket forbausende Ophøving Frankrigs Kjøbstæder have faaet, siden denne Forskjæl blev ophævet ved den første Revolution; i Paris, der dog nu er af ganske anden Betydning for Frankrig end dengang, er Befolkningen ikke steget i Forhold til det hele Lands Folkemængde med meer end 50 pCt., og saaledes er det med alle de store Stæder der. Tidsforholdene have vel gjort sin Deel; men det er aabenbart, at dersom det var Tilfældet, at Byerne bleve ødelagte ved Ophævelsen af Forskjellen imellem Kjøbstad og Land, at det maatte bringe Kjøbstæderne til at hensygne, saa vilde Frankrigs Kjøbstæder være hensygnede. Med en Deel af dem kan det vel være Tilfældet; og mulig ville ogsaa her nogle Kjøbstæder hensygne og forsvinde, naar man hæver Forskjellen mellem Kjøbstad og Land; men andre ville da til Gjengjæld blive desto rigere og kraftigere, og nye ville maaskee opstaae, som ville blive større og bedre end de ældre. Dersom en saadan vilde klage og sige, det er haardt, jeg har 257 Mennecker, hvorfor skal jeg ikke have Lov til at bestaae som Kjøbstad, saa vil man svare, det gaaer Dig ikke værre, end det bestandig gaaer, ikke værre end det er gaaet en Mængde større Kjøbstæder. Selv de store Byer i Oldtiden og selv Stæderne i Middelalderen, hvis Grundlov var Muren om Byen og omkring Husene i Byen, selv af dem ere mange gaaede tilgrunde. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) leer; men det er jo dog en saa gammel Sætning, at allerede Herodot, der er den allerældste Historiefriber, siger paa det første Blad af sin Historie, at de Stæder, der forud vare store, ere blevne smaa, og de, som forud vare smaa, ere blevne store; det var i hans Tid, og det er 2300 Aar siden, og saaledes er det bestandig gaaet. Jeg troer

nu, at man netop følger rigtigt for Kjøbstæderne her i Landet, for Kjøbstaden og Alt, hvad den betyder, som det store Emporium, som Brændpunktet for Handelsomsætning og Industri, som Brændpunktet for Dannelse; og det er Noget, man skal lægge vel Mærke til ved at ophæve Forskjellen mellem Kjøbstad og Land.

Der blev sagt i sidste Møde, og jeg skal villig lægge Dre dertil, at man skulde tage Hensyn til den Frygt, som er tilstede. Dette er ganske vist, hvis denne Stemning er meget udbredt i Folket; hvis det er en virkelig Frygt og ikke en affecteret Frygt, skal Lovgivningen tage Hensyn til den, selv om den er vrang. Jeg skal her fråsee Frygtens Oprindelse, Maaden, hvorpaa den er skabt, det tænker jeg, er Noget, som det høitærede Thing kjender ligesaa godt som jeg; men jeg skal blot gøre opmærksom paa, at jeg ikke forstaaer, hvorledes de ærede Rigsdagsmænd for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) og Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) kunne tænke paa ved de Foranstaltninger, som de foreslaae, at hæve den; thi allerede den Omstændighed, at de ærede Rigsdagsmænd, hvorover jeg særdeles glæder mig, ikke ville have Prøve for den, der vil arbejde med sine egne Hænder, det er nok til at faae Frygten til at vedblive. Modstanderne, de, som holde paa det Bestaaende, ville svare, at de ansee det som Noget, der ikke bør tilstedes, som et Brud paa, et Indgreb i deres Rettigheder, naar man faaer Prøverne saa ubetydelige som de, der her ere antydede, og det er ogsaa naturligt; thi naar disse Modstandere gaae ud fra den Forudsætning, at der skal være Prøver, hvad kan det saa nytte, at man siger, der skal nok være Prøver, naar disse skulle være af den Bessaffenhed, at de kunne sige om dem, de betyde Ingenting, de bevise Ingenting og nytte os derfor ikke det mindste.